

PRZECIWDZIAŁANIE PRANIU PIENIĘDZY I FINANSOWANIU TERRORYZMU

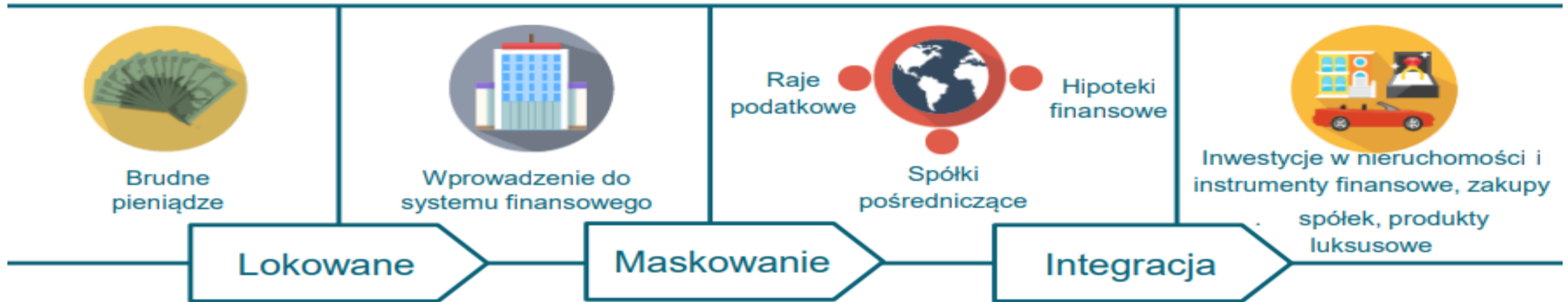
Materiał szkoleniowy

AML – podstawowe informacje

AML – Anti Money Laundering

Przeciwdziałanie Praniu Pieniędzy

- **Pranie pieniędzy** polega na posiadaniu, używaniu, przekazywaniu lub wywożeniu za granicę, ukrywaniu, dokonywaniu transferu lub konwersji, pomaganiu w przenoszeniu lub posiadaniu albo podejmowaniu innych czynności, które mogą udaremnić lub znacznie utrudnić stwierdzenie przestępczego pochodzenia lub miejsca umieszczenia, wykrycia, zajęcia albo orzeczenia przepadku, środków płatniczych, instrumentów finansowych, papierów wartościowych, wartości dewizowych, praw majątkowych lub innych, mienia ruchomego lub nieruchomości, pochodzących z korzyści związanych z popełnieniem czynu zabronionego.
- **Etapy prania pieniędzy:**

CTF – podstawowe informacje

CTF – Caunter Financing of Terrorism

Przeciwdziałanie Finansowaniu Terroryzmu

- **Finansowanie terroryzmu** polega na przekazywaniu lub zbieraniu środków, aktywów lub usług, które mogą zostać użyte do ułatwiania lub dokonywania aktów terroru. Proces finansowania terroryzmu jest podobny do prania pieniędzy – w obu przypadkach usiłuje się ukryć ścieżkę przepływu pieniędzy przez system finansowy. Finansowanie terroryzmu, w przeciwieństwie do prania pieniędzy, jest trudniejsze do wykrycia, ponieważ często realizowane jest przy pomocy drobnych środków pieniężnych pochodzących z legalnych działań.
- **Etapy finansowania terroryzmu:**

Moja rola w procesach AML oraz CTF

Cel – identyfikacja Klienta

- **Dane identyfikacyjne w procesie weryfikacji tożsamości klienta, osoby upoważnionej do działania w jego imieniu oraz beneficjenta rzeczywistego są potwierdzane na podstawie:**
  - a) dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby fizycznej,
  - b) dokumentu zawierającego aktualne dane z wyciągu z właściwego rejestru,
  - c) innych dokumentów, danych lub informacji pochodzących z wiarygodnego i niezależnego źródła.

Identyfikacja osób prawnych lub jednostek organizacyjnych

Identyfikacja osób fizycznych

Moja rola w procesach AML oraz CTF

Cel – identyfikacja beneficjenta rzeczywistego

- **Ustalenie (identyfikacja) Beneficjenta rzeczywistego (Beneficjentów rzeczywistych) Klienta innego niż osoba fizyczna bądź osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą (w tym także jako wspólnik spółki cywilnej) powinno odbywać się w oparciu o aktualną dokumentację, obejmującą kompletną strukturę własności i kontroli Klienta. Dokumentacja ta może być uzyskana z oficjalnego rejestru lub innego niezależnego i wiarygodnego źródła (np. zewnętrzne bazy danych, wywiadowanie gospodarcze itp.), jak również przedłożona przez Klienta, z tym jednak zastrzeżeniem, że nie występują wątpliwości co do ich rzetelności.**
- **Beneficjent rzeczywisty** to osoba(y) sprawująca(e) kontrolę nad Klientem poprzez posiadane uprawnienia, umożliwiające wywieranie decydującego wpływu na czynności lub działania podejmowane przez Klienta, lub takie, w imieniu których są nawiązywane stosunki gospodarcze lub przeprowadzana jest transakcja okazjonalna. W szczególności jest to każda osoba fizyczna:
  - będąca udziałowcem lub akcjonariuszem, której przysługuje prawo własności więcej niż 25% ogólnej liczby udziałów lub akcji osoby prawnej,
  - dysponująca więcej niż 25% ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym osoby prawnej, także jako zastawnik albo użytkownik lub na podstawie porozumień z innymi uprawnionymi do głosu,
  - sprawująca kontrolę nad osobą prawną lub osobami prawnymi, którym łącznie przysługuje prawo własności więcej niż 25% ogólnej liczby udziałów lub akcji lub które łącznie dysponują więcej niż 25% ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym tej osoby prawnej, także jako zastawnik albo użytkownik lub na podstawie porozumień z innymi uprawnionymi do głosu,
  - sprawująca kontrolę nad osobą prawną poprzez posiadanie uprawnień, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 37 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz.217, z późn. zm),
  - zajmująca wyższe stanowisko kierownicze w przypadku udokumentowanego braku możliwości ustalenia lub wątpliwości co do tożsamości osób fizycznych określonych w tiret pierwszym, drugim, trzecim i czwartym oraz w przypadku niestwierdzenia podejrzeń prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.
- **Istnieją także szczególne przypadki, dla których przewidziano odrębne zasady ustalania beneficjenta rzeczywistego, tj. osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą oraz trust.**

Moja rola w procesach AML oraz CTF

Cel – identyfikacja beneficjenta rzeczywistego

- **Nowelizacja Ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu przynosi kilka nowych wymogów w zakresie procesów KYC-AML:**
  - Na etapie nawiązania relacji biznesowej wymagane jest ustalenie, czy Klient (korporacyjny lub instytucjonalny) posiada wpis w Centralnym Rejestrze Beneficjentów Rzeczywistych (CRBR). Dotyczy to jedynie pewnych konkretnych form prawnych, które wylicza Ustawa, a także niektórych podmiotów, zarejestrowanych w krajach UE;
  - W przypadku ustalenia, że UBO są członkowie organu zarządzającego Klienta, wymagane jest odnotowanie okoliczności, które nie pozwoliły na wskazanie UBO z innej podstawy prawnej;
  - Odnotowywać należy również wszelkie utrudnienia w weryfikacji tożsamości UBO;
  - W odniesieniu do Klientów, którzy mają obowiązek posiadania wpisu w CRBR, Bank musi weryfikować treść tego wpisu z własnymi ustaleniami na temat tego, kto jest UBO Klienta oraz dane tej osoby (tych osób) w obu źródłach. W razie stwierdzenia rozbieżności, należy podjąć próbę ich wyjaśnienia, kontaktując się z Klientem. Brak wyjaśnienia przyczyn rozbieżności oznacza, że Bank musi zaraportować tę nieprawidłowość do organu administrującego CRBR.

Moja rola w procesach AML oraz CTF

Cel – identyfikacja osób zajmujących eksponowane stanowiska polityczne (PEP)

- **Przez osoby zajmujące eksponowane stanowiska polityczne (PEP) rozumie się przez to osoby fizyczne zajmujące znaczące stanowiska lub pełniące znaczące funkcje publiczne, z wyłączeniem grup stanowisk średniego i niższego szczebla, w tym:**
  - szefów państw, szefów rządów, ministrów, wiceministrów, sekretarzy stanu,
  - członków parlamentu lub podobnych organów ustawodawczych,
  - członków organów zarządzających partii politycznych,
  - członków sądów najwyższych, trybunałów konstytucyjnych oraz innych organów sądowych wysokiego szczebla, których decyzje nie podlegają zaskarżeniu, z wyjątkiem trybów nadzwyczajnych,
  - członków trybunałów obrachunkowych lub zarządów banków centralnych,
  - ambasadorów, chargés d'affaires oraz wyższych oficerów sił zbrojnych,
  - członków organów administracyjnych, zarządczych lub nadzorczych przedsiębiorstw państwowych, spółek z udziałem Skarbu Państwa, w których ponad połowa akcji albo udziałów należy do Skarbu Państwa lub innych państwowych osób prawnych ;
  - dyrektorów, zastępców dyrektorów oraz członków organów organizacji międzynarodowych lub osoby pełniące równoważne funkcje w tych organizacjach,
  - dyrektorów generalnych w urzędach naczelnych i centralnych organów państwowych, dyrektorów generalnych urzędów wojewódzkich,
  - inne osoby pełniące funkcje lub stanowiska publiczne w organach państwa lub centralnych organach administracji rządowej.
- **Status PEP przyznawany jest nie tylko osobom, które zajmują eksponowane stanowiska polityczne, ale również niektórym członkom ich rodzin oraz współpracownikom. Ich kategorie wymienia Ustawa.**
- **Szczegółowa lista tzw. krajowych stanowisk i funkcji PEP znajduje się w Rozporządzeniu Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 27 lipca 2021 r. (Dz. U. 2021 poz. 1381).**

Moja rola w procesach AML oraz CTF

Cel - wykrywanie i zgłaszanie transakcji nietypowych

- **Każdy pracownik Banku lub osoba trzecia współpracująca z Bankiem przyjmująca do realizacji dyspozycję Klienta stanowi „pierwszą linię” obrony w procesie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu i podlega obowiązkowi dochowania należytej staranności, w tym identyfikacji i zgłoszenia wszelkich nietypowych transakcji.**
- **Przykładowe cechy transakcji nietypowych:**
  - Dziwne, wzbudzające podejrzenia zachowanie klienta (klient przejawia oznaki zdenerwowania, zaniepokojenia, strachu) podczas realizacji transakcji,
  - Klient jest obserwowany lub dokonuje transakcji w towarzystwie osób trzecich, względnie realizuje transakcje wynikające z polecenia osób trzecich,
  - Nietypowa (wysoka) kwota transakcji (np. wygląd Klienta nie uzasadnia posiadania przez niego odpowiednich środków finansowych do realizacji transakcji),
  - Nietypowy poziom złożoności (np. zakup na raty wielu różnych produktów „z wyższej półki” jednocześnie),
  - Brak oczywistego celu gospodarczego (np. nieuzasadniony zakup kilku produktów tego samego rodzaju).
  - Wysoka częstotliwość korzystania z produktów kredytowych (np. Klient w bardzo krótkich odstępach czasowych zaciąga wiele kredytów).

Uwaga!

Wymienione wyżej przypadki stanowią jedynie przykłady transakcji nietypowych, z którymi pracownik Banku lub osoba trzecia współpracująca z Bankiem może się zetknąć w ramach wykonywanych obowiązków.

- W przypadku, gdy pracownik, dostawca, pośrednik lub inna osoba współpracująca z Bankiem posiada wiedzę o naruszeniu (incydencie) przez Bank przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy lub finansowaniu terroryzmu oraz o naruszeniu i podejrzeniu naruszenia sankcji finansowych, może dokonać anonimowego zgłoszenia takiego naruszenia za pośrednictwem odpowiednich kanałów komunikacji.
- **Incydent w zakresie naruszenia przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu** - szczególny typ naruszenia, stanowiący wyodrębnione zdarzenie lub ciąg zdarzeń, zachowanie lub postawę osoby/kilku osób, prowadzące do wystąpienia lub możliwości wystąpienia ryzyka nieprawidłowej realizacji przez Bank obowiązków wynikających z ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

